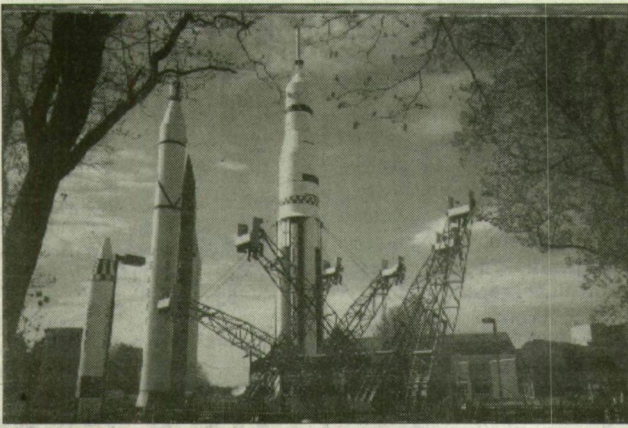

Űrtáborban a NASA-nál

Aligha hitte volna bárki is pár évvel ezelőtt, hogy magyar középiskolásoknak lehetőséjük lesz arra, hogy látogatást tegyenek egy amerikai űrhajózási központ mellett létesített űrtáborban. Pedig így történt, és nem is az első alkalommal. Magyarokat tavaly hívtak először az alabamai Huntsville-be, az U. S. Space and Rocket Centerbe.

A két pályázattal kiválasztott középiskolást – egy budapesti fiút és egy kecskeméti kislányt augusztus elején egy szegedi tanár – *Bérczi Szaniszló* fizikus-csillagász, az ELTE oktatója, a JATE óraadója kísérte el az űrtáborba. Tőle tud-

juk, hogy az 1982-ben indított, a NASA oktatási programjából finanszírozott táborban hetente négy-öt száz amerikai gyermek

és huszonöt ország diákjai vehetnek részt – a magyarokkal egyidőben például ott volt Bill Clinton lánya is. A csillagászat

és űrhajózás iránt érdeklődő diákoknak űrhajósok, mérnökök és tudósok tartottak előadásokat a világegyetemről, az űrbéli életéről, a rakétaépítésről, az űrkísérletekről. Kipróbálhatták a tábor űrutazást szimuláló berendezéseit, azokat is, amelyeken az űrrepülésre készülő asztronauták gyakorolnak. A táborozás csúcspontja az volt, amikor a résztvevők szimulátorokon végrehajtottak egy űrrepülést. Mindenkinek megvolt a maga dolga; voltak földi irányítók, űrállomáson dolgozók és űrrepülők, kompjuterrel, rádiós összeköttetéssel. Hogy miért éri meg mindez a NASA-nak? Mert a táborban résztvevő gyerekek biztosan elkötelezettebbek lesznek az űrutatásnak.

K. G.

■ A Szerencsi Cukorgyártól, a Tolna megyei, valamint a Nógrád megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalattól úgy kaptak – a gyakorlatnak megfelelően házhoz, illetve gondosan kiválasztott raktárhoz szállítva – cukrot és lisztet, hogy a *Pertis Kft.* néven Budapesten létrehozott cégük bankjával a Magyar Hitelbank hódmezővásárhelyi fiókját adták meg. A bankgarancia igazolására szolgáló papír feltűnően eltért ugyan az ilyen dokumentumtól, hiszen közönséges pénztárvételi igazolás volt, amire rágépeltek, hogy banki garanciával, de a pecsét jó volt (egy jó nevű hódmezővásárhelyi mesterrel készítették a bélyegzőt), így aztán a felületes ügyintézésen nem akadt fenn a család társaság: R. Zoltán 21 éves hódmezővásárhelyi lakos, Sz. Attila 24 éves budapesti lakos és O. Krisztián 21 éves ballagymatematikai lakos. A banki igazolás ellenőrzéséhez az árut vagonszámra szállító cégektől azt a telefonszámot hívták, amelyet a család megadott és ott – egy Hódmezővásárhelyen

■ Feltűnően silány bankgaranciával ■ A vásárhelyi lakás helyett a húsbolt jelentkezett Liszt és cukor 29 millióért

Két nap leforgása alatt, idén március 30-án és április 1-jén 29 millió forint értékű lisztet, illetve cukrot vásárolt három fiatalember, minden hamis eszközt felhasználva az üzletkötések lebonyolításához, majd az áru gyors értékesítéséhez. A rendkívül bonyolult bűncselekmény-sorozat résztvevőinek száma a megszerzett élelmiszerek eladása közben ötre bővült, s valamennyien előzetes letartóztatásban vannak Szekszárdon – közzölték a Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság keddi sajtótájékoztatóján.

bérelt lakásban – az ügyeletet tartó ember mint a Magyar Hitelbank Rt. ügyintézője közölte, van 16 millió forint a *Pertis Kft.* számláján.

A társaságnak megjött az étvágya, hússal is manipuláltak Budapesten, ehhez újabb társak kellettek: D. András 25 éves, Sz. Péter 24 éves budapesti lakosok, akik segítettek

abban is, hogy a 40 vagon lisztet és az ugyancsak tetemes mennyiségű cukrot gyorsan eladhassák egy fővárosi áruházban, egy kft.-nek és egy magánvállalkozónak. Gondosan szervezték mindent, például a raktárt Kiss László nevére bérelték, akinek személyi igazolványát egy ruhatárban lopták és a raktárban O. Krisztián

vette át a beszállított árut Kiss Lászlóként. Csepelen bérelt lakásukba faxot telepítettek, így igazolva a *Pertis Kft.* létezését, s ezáltal gördülékenyen mentek az üzletkötések. Ügyeltek arra is, hogy az eladáskor – azonnali, zsebből való fizetéssel – a pénzt ne ők vegyék át, hanem egy megbízott emberük, M. Csaba 27 éves tamási lakos.

A társaság lebukásához végül is az a körülmény vezetett, hogy Hódmezővásárhelyen a bérelt lakás telefonvonalra közsős volt egy húsboltéval, s amikor a család már nem tartották szükségesnek fenntartani „banki ügyeletüket”, egy ügyfelük hívására a húsbolt jelentkezett. Erre már kénytelen volt felfigyelni szállítójuk, és értesítette a rendőrséget.

■ Leszereltek 156 „dühös hitelezőt” ■ Csódegyezés után, privatizáció előtt Eladó lesz a Szegedi Nyomda

Visszaperlik a nyomda „tengeri kijáratát” (Fotó: Schmidt Andrea)

(Folytatás az 1. oldalról.)

A helyzetértékelést követően elkezdődött egy háromlépcsős újraélesztési program 70, 80, illetve 120 milliós hitellel. Az összeg egy részét az OTP folyósította, az ÁVÜ garanciavállalása mellett. Ez adott esélyt a továbbélésre, vagy ahogy Perényi úr fogalmazott: „előremenekültek” egy műszaki fejlesztésbe. A kérdés az volt, a pénzügy lehetetlenül el hamarabb, vagy a

marad idő a műszaki fejlesztésre, ennél a bő egy év alatt 250 alkalmazottból 180 főre karcsúsodott vállalatnál. A pénzügyek alakulása – esetünkben romlása – volt a gyorsabb, ez év május 5-én következett az öncső.

Az új helyzet sok mindent megkérdőjelezett, 120 nap alatt kellett talpraállniuk. Több forduló után végül a 113-ik napon sikerült megegyezni a hitelezőkkel. Vitathatatlan, hogy az

állami szerepvállalás javított legtöbbet a 156 „dühös hitelező” hozzáállásán. A kemény dió természetesen a 270 millió forintot követelő OTP volt, itt átütözték a tartozást. (Az állami tulajdonú bank és az állami tulajdonú részvénytársaság között. K. A.) Az 50-60 milliót remélő nagyobb alapanyagbeszállítók, többségükben papírgyárak, végig kiálltak a nyomda mellett, nem ez volt a legnehezebb megállapodás.

A 20-50 ezer forint közötti kishitelezőkkel már időigényesebb tárgyalások szükségeltettek, az alsó határ alatt azonban néhány kivétellel ugyancsak dűlőre jutottak.

A következő lépés a talpraállított részvénytársaság magánkézbe adása. Az ÁVÜ gyorsított tenderkiírást és pályázatot szeretne, képviselője szerint már akár ebben az évben új tulajdonosa lehet a nyomdának. A hozomány a Makkosházi körüti 200 milliós csarnok, a 120 milliós géppark, illetve a már csaknem kiürített belvárosi épületgyűjtemény. Az utóbbi tervezett kikiáltási ára 150-200 millió forint, s hogy melyik értékhez lesz közelebb, az egy polgári peres eljárás végkimenetelétől függ.

Történt ugyanis, hogy a korábbi igazgató értékesítette a nyomda „tengeri kijáratát” – az állami vagyon egy részét –, a Kárász utcai fronton álló épületet, megfelelő mélységében. Az ÁVÜ úgy érzi, hogy a valóságos érték ötödén, hatodán cserélt gazdát ez a tulajdonjog. (Mindezt akkortájt, amikor a szomszédos üzletre döntő többségben csak bérleti jogot lehetett szerezni a privatizációs árveréseken.) A szerződét a szolgáltatás-ellen-szolgáltatás aránytalanságára hivatkozva támadták meg. A dolog többek között azért is bosszantja az állami tulajdon képviselőjét, mert a Mac Donald's is jegyben járt már ezzel az épülettel.

Kovács András

Mesteretika

Rajtam nem fog múlni – ígérte P.-nek az elsőnek munkához látó mester, miután megegyeztek az árban, a határidőben is. S úgy lön. Előzetesen két hetesre becsült „együttélésükből” még négy napot le is faragott. P. meséli, hogy ő már akkor tudta, minden rendben lesz, amikor az első nap, munkája végétével a mester ifjú segédje utasítás nélkül összehalkolta a szerszámokat, s fölsöpörte a széthullott szemetet. Aztán így volt ez mind a tíz napon, s mielőtt végleg elköszöntek, a kimaradt anyag hátrahagyásáról, vagy árának visszatérítéséről is megkérdezték alkalmi munkaadójukat. P. bizakodott: jól indult az építkezés.

Aztán jöttek a többiek. Mester II. és III., majd Mester Nemtudnihányadik. Volt köztük, akinek csak telefonértés kellett, s már másnap ugrott, szolgálatra készen. S akadt, akinek legalább tíz üzenet terhelte már a telefonos rögzítőjét, mégsem mozgatta a füle botját sem. Aki ajánlatot ígért két napon belül július végén, azt a mai napig várhatta volna P. Egy másik elment hozzá, szétnézett futólag, azt mondta: 220 ezer áfával, ám ha az úr nem kér számlát, 120-ban megegyezhetnek. De találkozott ismerősöm olyannal is, aki a végelszámolásnál kétezerrel magától levont a kialakított összegből, mert P. menet közben változtatott, egyszerűsített a megrendelésén. És előfordult, hogy nem hiit a szemének, amikor az épp dupla időt elszöszmötölő mester a számlájára ráírta: „késedelmes fizetés esetén a banki kamat kétszerese” jár neki. Hát nekem az ő csigatempójáért? – kérdi most tőlem P., s mert annak idején bízott az úri becsületszobában, s nem foglalta írásba az ajánlatot, bizony nem bízathatom semmi kárpótlással.

Na, hol tart a felújítás? – szokták tőle kérdezni a barátai, s a legritkább esetben képes indulatok nélkül válaszolni nekik. A második kőművesbrigádnál, a harmadik padlóburkolónál, a tűréshatárnál. Olykor végső kétségbeesésben, ritkábban meglepedettségben. S egyfolytában arra a reklámklippre gondolja, amelynek az a szlogenje: „ha már egyszer építkez!” Amiről persze neki nem a reklámozott áru jut soha az eszébe, hanem ami belőle kimaradt, de beleérthető: „ha már egyszer o l y a n ö r ü l t, h o g y építkez!”...

Magára vethet csak persze. Kellene neki elhinni, hogy az építkezési „kedv” csökkenésével egyre több a munka nélküli mesterember, s emiatt mindenki örülhet, aki megbízást kap! Kellene neki megbízni a csak kézfórással szentesített megállapodásokban! Hogyan is reménykedhetett abban, hogy mert a villanyszerelő megbízható, majd az lesz az általa ajánlott lakatos is? Balgaság volt azt vélnie, ma már tudja, hogy létezik valamiféle iratlan, szaketikai kódex, mely egyformán vonatkozik áfás számlát adóra és nyugdíj mellett fusizóra, kisvállalkozásra és szövetkezetből alakult kft.-re.

P. persze lassan túl van a nehezén, már – ahogy ő fogalmazott – látja az alagút végét. Igaz, nyúzottabb, mint bármikor korábban, tény, hogy megedződött és már nem kapja föl olyan könnyen a vizet, de nem is lehet sémán átejni. Gyanakvó lett, s ő, aki pár hónappal ezelőtt örült, hogy egyáltalán szóba áll vele egy mester, most versenytárgyalásokat rendez miniben, s öt iparost is megkérdez, mire valamelyik mellett dönt. Csak hát az a fenéség, hogy most a kismunkák ideje jött el, a százezer forintosokon már túl van. S amit most a körületekintésével megspórol, alig-alig számít már az egészhez képest.

Nemrég eltűnt pár napra. „Nem bírtam tovább, valahova el kellett mennem, hogy mestereknek színüket se lássam.” Meséli, két napig aludt a barátai tanyáján, de még ott is fura álmok gyötörték. Elfogyott a cement – jelezte a kőművesmester – s ő két hétig húzta-halagotta a vásárlást. A fűtéstechnikusnak a kialakított összeg 80 százalékát fizette csak ki, a többire egy hónap haladékat kért. Amikor a burkolók beállítottak, kulcsra zárta előttük a fürdőszobát. A beszerelt mosdóból egy éjszaka leple alatt kicsempészte a tömitést és fölírta a hibalistára a saját kezűleg, szándékosan megkarcolt, zománcos mosogató tétele alá. A véccészsébe öntött egy kis betonmaradékot, az ütevfúrót eldugta egy törmelékcupac alá, a konnektorok közül pedig kettőt kiláztatott a falból. Amikor fölberedt, még mindig furcsa elégedettséget érzett. Mintha visszaadta volna a kapott pofonokat.

P. – úgy látom – megérett rá, hogy magánépitő legyen.

Pály Koshali

Osztrák-magyar étterem

Koncertek és színpadi műsorok szervezését vállaljuk reprezentatív teraszunkon.

Telefon: 312-436 Szeged, Sóhordó u. 18.

Építőanyagok alaptól a tetőig!

Padlóburkoló 550 Ft+áfa • Fagyálló padlóburkoló 750 Ft-tól+áfa • Csempe 350 Ft-tól+áfa • Kazettás belső ajtók, tömör és üvegezett • Különlleges kivitelű, öntött márvány fürdőszoba-berendezések

MODUL-BAU ÉPÍTŐIPARI KFT.
Szeged, Csongrádi sgt. 27. T.: 491-022
Nyitva tartás: hétköznap 7.30-17, sz.: 8-12 óráig.